

ETIQUETTE aan boord van een pleziervaartuig

Van oudsher werden vlaggen gebruikt om aan te geven onder welke nationaliteit gevaren werd. Verder werden vlaggen gebruikt als communicatie tussen schepen. Dit laatste is voor een groot deel vervangen door de moderne middelen.

Vlagvoering aan boord :

Een aantal vlaggen zijn welkom aan boord en een ander aantal zijn zeker niet toegelaten.

De Natievlag :

oooooooooooo

De vlaggebrief bepaald de vlag.

Als stelregel geldt dat een Belgische vlag gevoerd wordt op een Belgisch schip.

De belangrijkste vlag is de nationaliteitsvlag. De afmetingen zijn in verhouding van 2 tot 3. Twee voor de hoogte en drie voor de lengte.

Voor ons is het de Belgische driekleur, eventueel met een koninklijke kroon in het zwarte gedeelte van de vlag en bovenaan. Dit laatste is slechts toegelaten indien met lid is van een door de minister erkende koninklijke vereniging.

Wij voeren deze vlag op het achterschip en aan een vlaggenstok, in de lijn van kiel en de stevens. Indien de tuigage of de inrichting van het schip plaatsing in het midden niet mogelijk maakt, dan mag deze iets naar stuurboord worden verplaatst.

De natievlag mag nooit aan de achterstag gevoerd worden!

De vlaggestok moet zo lang zijn dat de onderkant goed vrij blijft van de reling en dat de vlag niet over het dek of in de hekgolf dweilt.

Ronde en platbodemjachten hebben de vlaggestok op het aangehangen roer. Indien deze jachten een gebogen gaffel hebben, dan voeren ze ook een gebogen vlaggestok. Alle andere ronde en platbodemjachten, evenals andere pleziervaartuigen voeren een rechte vlaggenstok.

Bij kits getuigde schepen wordt de vlag gevoerd aan de achterste of bezaanmast aan een vlaggestok en wordt met stok en al in de mast gehesen. Dit omdat de vlag dan beter vrij waait van de mast en de vallen.

Als het schip een gaffelzeil heeft mag tijdens het varen de natievlag ook aan het achterlijk van het zeil, net onder de gaffel gevoerd worden.

De nationale vlag mag nooit opgerold gehesen worden.

In de haven of ten anker, wordt de nationale vlag gehesen van 08.00 u.(zomer) of 09.00 u.(winter) tot zonsondergang of ten laatste 20.00 uur. Gedurende de vaart wordt de nationale vlag bij nacht NIET neergehaald.

In havens, waar vanwege de plaatselijke autoriteit het hijsen en neerhalen van de vlag op bepaalde tijden geschied, moeten we ons hiernaar richten.

Behalve voor de natievlag gelden de genoemde tijden ook voor de geus en eventueel de beleefdheidsvlag. De volgorde van hijsen is altijd eerst de natievlag en dan de beleefdheidsvlag. Bij het neerhalen is de volgorde precies omgekeerd.

Verplichting tot hijsen van de nationale vlag :

Pleziervaartuigen moeten de nationale vlag voeren:

1. bij in- of uitvaren van Belgische of vreemde havens
2. op aanvraag van elke vertegenwoordiger van de maritieme overheid
3. op aanvraag van een Belgische consulaire overheid in de vreemde
4. in vreemde territoriale wateren

De beleefdheidsvlag :

oooooooooooooooooooooooo

De beleefdheidsvlag is een kleine natie of handelsvlag van het land dat we bezoeken.

De vlag voeren we in het stuurboordwant onder de zaling zodra we de territoriale wateren van dat land binnenvaren.

Indien er naast de natievlag ook een handelsvlag van dat land bestaat dienen we ons ervan te vergewissen welk van die twee door het land gewenst wordt.

Bijvoorbeeld in GB is dit de " Red ensign" en niet de "Union Jack"

De beleefdheidsvlag dient altijd in samenhang met de natievlag te worden gevoerd.

Hijsen mag dus pas na het hijsen van de natievlag en neerhalen moet voor het neerhalen van de natievlag gebeuren.

Als indicatie voor afmetingen voor de beleefdheidsvlag nemen we minimaal 3% van de scheepslengte, met een minimum van 30 cm.

De clubvlag :

oooooooooooooooo

De clubvlag is de wimpel van de club waarvan de eigenaar lid is of waar de boot officieel ingeschreven is. Zijn we lid van meer dan een vereniging dan is het gebruikelijk om in ons thuiswater de wimpel van de oudste vereniging te voeren, of van de vereniging waartoe onze thuishaven behoort.

Bezoeken we andere wateren en zijn we lid van een vereniging in die streek, dan voeren we de wimpel van die vereniging, tenzij er bepaalde redenen zijn om hiervan af te wijken.

Wanneer we officieel worden afgevaardigd naar een evenement van een vereniging waarvan we lid zijn, dan voeren we de wimpel van die vereniging.

De clubwimpel wordt, bij voorkeur, gevoerd in top van de grote mast.

Gezien de verscheidene antennes, windmeters e.a. wordt meer en meer de clubvlag aan de bakboord zaling gevoerd in feite op de plaats van de eigenaarsvlag.

Het is slechts toegelaten om één enkele vlag of wimpel te voeren op deze plaats en deze mag dan ook dag en nacht blijven staan, zo lang het jacht in gebruik is en de eigenaar aan boord is, danwel zijn afwezigheid van zeer tijdelijke aard is.

Bij het verlaten van het schip, bij het einde van de vaarperiode, zoals bijvoorbeeld het einde van het weekend of verlofperiode mag er zeker geen enkele vlag aan boord blijven hangen.

De eigenaarsvlag :

oooooooooooooooooooo

De eigenaarsvlag is rechthoekig en heeft meestal dezelfde hijslengte als de clubwimpel.

Het is een persoonlijke vlag met bijvoorbeeld een embleem dat op de eigenaar betrekking heeft.

Deze vlag wordt slechts gehesen wanneer de eigenaar aan boord is en wordt na de nationale en beleefdheidsvlag gehesen en ervoor gestreken.

Deze vlag mag niet te verwarren zijn met de vlaggen en wimpels van de internationale code of andere officiële vlaggen.

Geus :

ooooooo

De geus is een kleine vierkante Belgische driekleur.

De geus wordt gevoerd op een steven, boegspriet of kluiverboom.

Hoewel in principe alle schepen een geus mogen voeren, in de haven of voor anker, is dit vooral gebruikelijk bij ronde- en platbodemjachten, motorjachten en bij de Marine.

De geus wordt gehesen en gestreken respectievelijk na en voor de nationale vlag.

Koninklijke vlaggen :

oooooooooooooooooooo

Indien de koning zich aan boord van een Belgisch pleziervaartuig begeeft, zal de persoonlijke vlag van de koning aan de grote mast van die eenheid gehesen worden, dit indien de koning daartoe toelating gaf.

Indien een lid van de koninklijke familie zich aan boord van dit vaartuig begeeft welke de Belgische nationale vlag voert, zal de persoonlijke vlag van dit familielid, mits toelating, in de grote mast gehesen worden.

Wanneer een van de koninklijke vlaggen in top van de grote mast gehesen is, mogen de nationale vlaggen slechts gevoerd worden aan de vlaggestok achter.

Een eenheid die de koninklijke vlag voert beantwoordt de groet niet.

Deze koninklijke vlaggen worden aan de geïnteresseerden ter beschikking gesteld door toedoen van het Paleis of de Administratie van de Marine, op order van het Paleis. Dit bij elke gelegenheid. Deze vlaggen moeten worden terugbezorgd.

De bevlagging :

oooooooooooooooooooo

1) De grote bevlagging :

Bestaat uit nationale vlaggen in top van de masten gehesen en de internationale codevlaggen. Deze codevlaggen worden in een ononderbroken lijn gehesen vanaf de steven over de toppen van de masten, doch zeker onder de nationale vlaggen, tot aan de achtersteven.

In de lijn van de codevlaggen mag geen enkele nationale vlag voorkomen.

Deze bevlagging mag alleen tenanker liggend of aan de kaai.

Wanneer:

- op 11 en 21 juli en op 11 en 15 november
- bij een officieel bezoek van de koning aan de haven
- ter gelegenheid van een feest of plechtigheid

2) De kleine beflagging :

Bestaat uit nationale vlaggen in top van elke mast gehesen. Wordt bijgezet wanneer het schip varende is ter vervanging van de grote beflagging.

Vlag halfstok bij rouwperiode:

oooooooooooooooooooooooooooo

De vlag wordt halfstok gehesen, zijnde op halve hoogte, zodat ze nog vrij kan wapperen. De vlag die halfstok moet gehesen worden, zal eerst in top gehesen worden en daarna langzaam gestreken tot op halve hoogte. Ze wordt daar gevoerd zolang de omstandigheden dit vereisen. Bij het strijken van de vlag wordt deze terug in top gehesen en daarna langzaam gestreken.

Groeten met de vlag :

oooooooooooooooooooooooooooo

Wanneer een pleziervaartuig een Belgisch Marineschip kruist mag het deze groeten door middel van zijn nationale vlag. Het gegroete schip beantwoordt dan zijn groet. Het groeten geschiedt als volgt: Voordat het te groeten schip dwars komt, wordt de nationale vlag halfstok getrokken. Gedurende het dwars passeren wordt de vlag enkele ogenblikken halfstok gehouden en nadien terug in top gehesen.

Op kleinere vaartuigen, wanneer de hoogte van de vlag meer dan een derde van de vlaggemast bedraagt, wordt er niet met de vlag gegroet.

Er kan ook gegroet worden door middel van drie lange stoten op de fluit, doch Marineschepen zal men nooit op deze wijze begroeten.

Reclame vlaggen :

oooooooooooooooooooooooooooo

Het voeren van reclame vlaggen gaat in feite in tegen alle regels van de scheepsetiquette, doch bij speciale wedstrijden kan het gebeuren dat toch reclame vlaggen getrokken worden. Het is dan aan de eigenaar van het schip om te oordelen wat kan of niet in een haven, maar zeker nooit reclame vlaggen voeren al varende.

Hoe ons te gedragen ? ! :

- Bij het afmeren of het langsijz komen van een ander vaartuig moet men steeds de toelating vragen, dit aan de havenmeester en / of aan de eigenaar van het andere vaartuig.

- Ga ook nooit aan boord van een ander vaartuig zonder toelating van de eigenaar.

- Indien er personen zijn die u willen helpen bij het afmeren, geef hun altijd de lus in de landvast, zodoende kunnen zij deze over een bolder leggen en U de kans geven om uw eigen vaartuig langsijz te trekken.

Het uiteinde van de meertros aan uw eigen vaartuig vastmaken en de andere mensen het werk laten doen is dus ook tegen alle regels van de etiquette.

Het is noodzakelijk om af te meren met zo weinig mogelijk touw op de steiger of op het ander vaartuig.

- Loop altijd over het voordek van het andere vaartuig.
- Denk aan aangepaste schoenen.
- Loop nooit over dekluisen.
- Gebruik altijd aangepaste en zuivere stootkussens.
- Onmiddellijk na het vertrek en tijdens het varen moeten alle stootkussens **terug binnenboord**.
- Zorg ervoor dat je schip altijd voldoende is uitgerust en alles netjes aan de kant is.
- Respecteer de natuur zowel in de haven als op zee.
- Gebruik het havensanitair.
- Nooit teveel detergents gebruiken.
- Men draagt zorg voor het materiaal van anderen zoals voor zijn eigen materiaal.
- Het klappen van vellen tegen de mast verstoort de rust, doe er iets aan, nachtlawaai is zeker altijd te vermijden, voorkom radio - schreeuwen - scheepshoorn enz...
- Geef schepen die in wedstrijd varen zo veel mogelijk ruimte.
- Vaar niet met rommel buiten boord of aan dek, zoals handdoeken, kleding, landvasten, stootwillen ...

Help uw buurman indien deze problemen heeft bij het afmeren of het vertrek, en dit zonder kritiek te spuien, niet iedereen is even bekwaam of heeft een gemakkelijk bestuurbaar vaartuig.

Beste lezer deze samenvatting is zeker niet volledig, doch het geeft ons toch al een goed idee wat we zoal kunnen doen om onze "water"samenleving aangenaam te maken.

**Patrick Van den Bulck
Kapitein ter zee (r)
Commandant Marine Antwerpen
Plantinkaai 1 bus 22
2000 Antwerpen**